

INCIPIT HISTORIA

EDITA PER MICHAM MADII DE BARBAZANIS. DE SPALETO.

DE GESTIS ROMANORVM IMPERAT. ET SUMM. PONTIFICVM PARS SECVNDÆ PARTIS DE ANNO DOMINI MCCXC.

C A P. I.

De Papa Nicolao. IV.

Nicolaus quartus PP. dictus frater Hier. Episcopus Prænестinus natus de Civitate Esclulana Marchiæ in Papam eligitur A. D. MCCXC. Acon. Civ. famola in partibus ultramarinis à Soldano Bab. & à Saracenis fuit capta, & destructa, ubi tam mares, quam feminae per Saracenos capti & in servitutem sunt redacti. Eodem tempore Rex Vladis Vng. à Cumanis occiditur, & Andreas de Morelinis de Venet. per matrem in Regem Vng. coronatur. Ille PP. Romæ moritur, & in Basilica Sancti Petri sepelitur.

C A P. II.

De PP. Celestino. V.

Celestinus PP. V. Anania eligitur in PP. dictus frater Petrus de Moron. de Monte Macellano, qui fuit Aquilæ per Dominum Vgonem Cardinalem Ostiensē Episcopum coronatus, & mansit in Papatu per tres menses. Postea egrediens de Aquila abiit Neapolim, ibique coram Card. Papatum renuit volens redire ad cellam suam, unde sumptus fuerat, & tunc Carolus Martellus in R. Vng. coronatur.

C A P. III.

De PP. Bonifacio. VIII.

Bonifacius octavus Neapoli eligitur in Papam dictus Benedictus Gaytanus de Cam-

pania. Ille fecit sextum lib. in decretalibus, & multa alia bona ordinavit. Quo tempore Comes Guydo de Montefeltro contemnens dignitates huius mundi abiit, & sumpsit habitum religionis Sancti Francisci, & in ordine minorum finem suum laudabilem vitæ terminavit. Ille Bonifacius Papa, D. Iacobum, & Petrum de Columna Cardinales de Cardinalatu deposuit, & excommunicans eos, & omnes de stirpe eorum fecitque Romæ militias, & fecit capi D. Celestinum Papam, & mitti in exilium ad quoddam Castrum suum ubi finem vitæ suæ ipse terminavit, & Carolus Martellus Primog. R. Sicil. migravit ex hoc seculo cum uxore sua filia Regis Alemaniar. Item ordinavit plures Cardinales vid. D. Nicolaum Mag. ordinis frater Prædic. & D. Fr. Gentilem ord. Minorum, & duos suos Nepotes A. D. MCCC. mense Aug. tempore Bonif. Papæ D. Carolus Nepos Caroli R. Sic. per mare cum galeis Spaletum applicuit, ubi per mensem, velferè duos stetit. Egrediensque de Civ. Spalat. in Comitatu Pauli Bani versus Vng. ad usurpandum Regnum prædictum de mammo R. Andreæ venit Sagrabiam, & ibi in manibus Mag. Hugrini traditur. Audiens verò Andreas Budæ Regem Carolum venisse ad occupandum Regnum prædictum moritur, & ibidem sepelitur honorificè. Eodem anno magna indulgentia anni Iubilei Romæ per Papam prædictum constituta fuit. Per idem tempus D. Nicolaus Card. pro Legato in Vng. mittitur causa Coronationis Regis Caroli, qui multas constitutiones in Vng. fecit. Tunc Rex Boemiæ per suum familiare occiditur A. D. MCCXCVIII. mens. Septemb. die octavo intrante apud Insulam Corlicæ Veneti cum LXX. Galeis à LX. Galeis Ianuensium fuerunt debellati, & devicti. Per idem tempus D. Papa Bonifacius Anania à Familia R. Franciæ, & Columnensibus fuit captus, & D. electus Strigonien. Gregorius nomine occiditur à filiis Nicolai de Columna, quem Papam populus Anania, & gens ipsius Civ. deridentes de manibus prædictorum miserunt cum Romam, ibi moritur viliter, & sepelitur in Basilica S. Petri.

CAP.

C A P. IV.

De PP. Benedicto. XI.

Benedictus XI. Romæ eligitur in Papam dictus frater Nicolaus de Trivisia. Iste absoluit omnes de Columna ab excommunicatione restituens Card. Iacobum, & Petrum in suo gradu Card. Perusii moritur in miraculis corruscando, ordinansque Augustinum de Tragurio Episcopum Sagrabia: Iste etiam consensit, quod militias haberet Commune Romanorum & teneret eas, quas tenebant nepotes Bonifacii Papæ. Illisque diebus Marchio nepos Bonifacii PP. à Columnensibus occiditur.

C A P. V.

De PP. Clemente

Clemens V. Perusii in Papam eligitur, iste fuit Archiepiscopus Burgudalensis, iste destruxit Ordinem Templariorum faciens capi Magistrum, & plures Templarios à Rege Franciæ. Iste misit D. fratrem Gentilem in Vngariam pro Legato causa coronationis Regis Caroli Vng. A. D. MCCCVIII. mense Iunii D. Legatus Gentilis intravit Spaletum, ubi ab omnibus de Civ. fuit receptus honorificè, postea abiit in Vng. & fecit coronari Regem Carolum. Per idem tempus D. Robertus Alemanniæ Rex per suum Baronem occiditur, & Rex Carolus Sici-liæ obijt ad Christum, & Robertus ejus filius per Papam Clem. Burgundiæ in R. coronatur: Per idem tempus Veneti ceperunt Civ. Ferrariæ, ubi maximum contrarium habuerunt D. Card. Pelagum, & Bononienfes, per quos dicta Civitas fuit recuperata. Per idem tempus Veneti inter se habuerunt maximum schisma, & diffensionem sic quod omnes de domo Quirinorum Theupulsi, & Baduarii Guelphi volentes se adherere præcepto Papæ, & Legati Pelegruz hostiliter cum adiutorio plurimorum de Venetiis, & populi processerunt contra D. Petrum olim Ducem Venet. intendendo eum deponere de Ducatu Venet. sic quod audiens hæc omnia D. Dux Petrus obviavit eis cum Nobilibus de consilio, & gente quam habebat in Palatio Communis Venet. & de Clogia, & prævaluit illos de Quirino, ita quod in platea S. Marci occiditur D. Marcus Quirinus cum filio Martii, & quamplures alii, & sic omnes fugam arripuerunt, & sunt pulsi de Civ. Ven. circa LX. Nobiles, & missi ad confines de Quirinis, Theupoli, Baduarius, Daurius, & alii plures eis con-

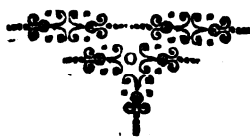
sentientes: Sequenti verò die D. Baduarius Baduarii miles, & duo milites de Florentia decapitantur apud Columnam supra Canale existentem per Venetos anno D. MCCCXIII. Restitutum fuit Officium Venetis per Papam Clem. recipiendo ab eis ea de causa 100. mil. & 12. duc. auri. A. D. MCCCXI.

C A P. VI.

De Henrico Imp. Rom.

Henricus Comes Sueviæ per electores, Alemanniæ in Imp. Rom. eligitur, qui descendens per Lombardiam venit Mediolanum, & ibi fecit se coronari, & cepit Brixiam destruens muros Civ. ipsos per terram effundendo, & omnes Civitates Lombard. ad fidelitatem, & præcepta convocavit, & intravit sequenti die Civ. ubi à D. Episcopo Ostiensi leg. D. Papæ in Ecclesia S. Ioannis coronatur, & eodem anno D. Rizzardus Tarvisii de Camino occiditur A. D. MCCCXI. Mense Martii Civ. Iadræ à Dominio Ven. fuit rebellata subiciens se Dominio Pauli Bani, & suorum filiorum, & anno sequenti mense Maji Paulus Banus Nob. Croat. obiit ad Christum, & Mladinus ejus filius in Banum ordinatur. Eodem tempore Papa Clem. ordinavit apud Viennam Burgundiæ Synodum, & Concilium Episcoporum & multorum Comitum, & Baronum, ibi D. R. Franciæ interfuit, & alii Barones plures, & Marchiones, in quo consilio plura ordinavit, destruxit primò ordinem Templariorum, dans bona, & possessiones hospitali S. Ioannis, & ordinavit passagium ultra mare ad quinque annos excommunicans omnes, qui occupant bona ecclesiarum. D. verò Imp. egrediens de Vrbe Roma abiit & obsedit Perusium, destruendo omnia Castra, & villas, postea obsedit Florentiam cum maximo exercitu, A. D. MCCCXIII. mense Iunii Dn. Almasius, & Bompaon de Catalonia milites stipendiarii pro communitate Ven. in lignis Ven. cum mille militibus benè armatis, & mille peditibus ad lanceas longas, & mille balestrariis associatis ipsis XV. galeis missis per Commune Ven. in obsidium Iadrensiū applicuerunt ad Insulam Nonæ, quæ vocatur Vra, & ibi descendendo de lignis in terram, manserunt per aliquot dies consumatisque octo diebus recesserunt de dicta Insula ad terram, facientes viam versus Civ. Iadræ, sine contradictione D. Bani, & Iadren. & dum pervenerunt ad locum prope Civ. Iadræ ubi ab antiquo Civ. Iadræ fuit super fontanellam ibi se collocarunt facientes in circuitu se Civitatem de Iadræ.

gnaminibus cum turribus, & Maceris de Lapidibus. Audiens verò Banus Mladenus ipsos Catalanos venisse, & habuisse magnum exercitum, fecit congregari exercitum Sclavorum & Teutonicorum tam per stipendium, quam per amicitiam, & congregato exercitu venit cum exercitu ante Civit. Iadræ supra barcanum ad Ecclesiam S. Iacobi prope exercitum Catalanorum per duo milliaria distans ab ipsis. Tandem verò prædicti Catalani tanquam proditores completo termino trium mensium, & habito stipendio à Venetis pro tribus mensibus declinaverunt se ad amicitiam, & societatem D. Bani Mladeni, & Iadrensiæ, primo ipsis promissis quinque millibus Florenorum auri, & datis, relinquentes Venetos, & stipendium eorum, propterea sicut Deo placuit, convocatis galeis Ven. & Nob. qui fuerant in dictis galeis per D. Banum Mladenum, & D. Almasium pax, & concordium inter se ipsos Ven. & Iadrenses firmatum est, & compositum, in hunc modum vid. quod ipsi Iad. perpetuò habebunt Dominium, & Regimen de Venet. nam ipsi debent eligere Comitem, & Dux confirmare, & ipsi permanebunt in libertate, & pace. Per idem tempus mens. Aug. Henricus Imper. Rom. egreditur de Pisis versus Urbem Romanam transiens per Tusciam ad quandam villam voluit hospitari, & ibi pernoctando intravit Balneum ad balneandum se, quod Balneum (ut creditur) veneno mixtum sibi intulit mortem. Parum ante mortem ipsius, duo Barones de curia ipsius fuerunt ordinati Capitanei totius exercitus Imp. & ipsi intrantes patrimonium cum exercitu ceperunt Urbem veterem, & capta ipsa Civ. homines de Perusio cum exercitu in occursum Urbis veteris occurrerunt defendentes Civit. de manu exercitus Imp. itaque quot, tam ex parte illorum pro parte Imp. quam ex parte Urbis veteris, & Perusinarum ceciderunt mortui ferè tria millia virorum, inter quos D. Bindus Nob. de monte Marano occiditur. Mortuo quidem Imp. in Tuscia omnes sui milites stipendiarii, & Barones reduxerunt se in Pisis, & inde ad sua propria abire conati sunt. Hisque diebus D. Fredericus Siculorum cum XL. galeis Pisis applicuit devastando Civ. & terras D. Roberti R. Apuliæ, & capiendæ castra in Calabria A. D. MCCCXIII. mens. Aprilis die prima D. Clem. V. Summ. Pont. carnis debitum soluit, & sic cessavit Papatus. Eodem tempore mens. Octobris Greg. de Madiis Civit. Spal. Canonicus Spaleti in Episcopum Pharen. consecratur.

C A P. VII.

De Rege Roberto Apuliæ, & de suo exercitu galearum.

ET eodem anno mens. Aug. Robertus R. Apuliæ congregato exercitu in omni parte apud Neapolim cum navigio suo, & galeis cepit navigare per mare veritus Insulam Siciliæ veniens ad portum Trapani ibique descendens de navigio in terram fixit sua tentoria in valle prope Civit. Trapani circumdando se muro lignaminum admodum Civit. audiens R. Fredericus R. Robertum venisse, congregatis & convocatis omnibus militibus, & Baronibus Civ. Siciliæ voluit habere consilium cum ipsis quidnam ipse esset facturus, & fuit sibi consultum, quod non iret ad prælium, sed expectaret tempus hyemale, & ita factum est: Per idem tempus in Tuscia Lucana Civitas per stipendiarios D. Imperat. existent: in Pisis, & per Pisanos, & Gibilinos fuit capta, & deprædata. Et eodem tempore in Lombardia Paduani facientes exercitum contra Vicentiam, venerunt in obsessu Vicentiæ, audiens D. Canis de Verona venit cum DC. militibus in obviam exercitus Paduæ, & fuit præliatus cum ipsis. Paduani verò tanquam homines devicti arripuerunt fugam versus Jomum suam, amissis curribus, & rebus suis: ita quod ex eis ceciderunt D. in manibus dicti Canis. Eodem anno mense Ianuarii prædictus R. Robertus reversus est Neapolim cum damno suo nihil obtinens in Sicilia de intentu suo circa Civit. Trapani.

CAP. VIII.

De Sancto Henrico Alemano.

ANNO Domini MCCCXV. mens. Iunii die IIX. apud Tarvisium Civ. Marchiæ B. Henricus natione Alemanus ex hac vita transivit ad gloriam beatitudinis; de cujus transitu multitudo cælestis Spiritus congaudent; Deum collaudantes in Throno sedentem, & dicentes Gloria in excelsis Deo, & in terra pax hominibus bonæ voluntatis. Corpus quidem Sanctissimum in Civ. Tarvisi apud Ecclesiam Episcopatus requiescit miracula multa faciens de infirmis, qui ad arcam ipsius cum devotione accedunt.

C A P. IX.

De Alaphant filio Regis
Majolichæ.

Eodem anno men. Aug. D. Alaphant filius Regis Majolichæ cum galeis, & navibus per mare navigans venit ad portum Clarentiæ, versus partes Romanæ habens in lignis trecentos bonos milites, & quatuor millia peditum armatorum; qui descendentes de lignis in terram cæperunt Clarentiam. Audiens Principissa Alaphantem intrasse, & invasisse Clarentiam applicuit Meduenum cum duabus galeis, & abiit ad quoddam Castrum suum, quod vocatur Belvidir, se recludens ibidem, postea venit Alaphant ad pugnandum Castrum prædictum, & fuit vulneratus, amissa de suis una quantitate, fugam vertens ad partes maritimas. Principissa verò habita victoria misit nuncios ad Principem fratrem Ducis Burgundiæ, ut citò festinaret cum gente ad ipsam, qui congregans exercitum per mare habens auxilium à Venetis cum navigio appropinquavit ad partes Clarentiæ.

C A P. X.

De Roberto R. Apuliæ & de
Civitate Tuscæ.

Eodem tempore anno, & mense Aug. D. R. Rob. pro recuperatione Civ. Lucæ, & Castrorum quæ occupata erant, per Pisanos & Gebelinos, destinavit D. Philippum fratrem suum Principem cum MD. bonis militibus, & M M M. pedit. bene armatis. Tusciam versus partes Florentiæ, qui venit ad partes Lucæ prope Castrum Montis Catini sua tentoria fixit, habens secum exercitum Florentiæ, & auxilium Civ. Bononiæ Perusii, Urbis veteris Sancti Geminiani, & aliarum Civ. Tuscæ pro parte Guelpha. Tandem D. Vgucunus de Fazona Capitaneus Pisarum cum exercitu cum MCC. Teutonicis, quos habebat, tunc commune Pisarum ad Soldum, & cum Lombardis stipendiariis ipsis missis per D. Canem de Verona, venit ad campum similiter prope exercitum Florentinorum, & obsedit Castrum Montis Catini, finaliter cæperunt ambo exercitus insimul præliari, habentes Teutonici cum Francigenis bellum primum, in quo bello multi ex parte Principis corruerunt, & Teutonici victoriam habentes prævaluerunt. Postea D. Vgucunus cum suo toto exercitu videntes Teutonicos prævaluisse,

exercitum Principis intrarunt ad pugnam cum exercitu Florentiæ, & prævaluit eos ita quod exercitum Florentiæ in fugam vertens à facie exercitus Pisarum quos persecuti fuerunt Pisani usque ad tentoria interficientes, & capientes de ipsis magnam quantitatem, & prout dicitur inter mortuos, & captivos de Florentia colliguntur XX. millia virorum, & plus, dicuntur etiam esse inter captivos de melioribus Florentiæ militibus apud Pisas circa CC. qui fuerunt æstimati ad solvendum Communitati Pisani. CCCC. Florentinorum auri, & D. Petrus frater R. Rob. & Principis in prælio fuit nec vivus nec mortuus repertus, sed pro majori parte dicitur mortuum esse. Damnum verò Florentinorum quod perditum fuit, cum devicti fuerunt, est æstimatum per æstimatores Florentiæ tam in equis, quam in denariis, quam etiam armis, & tentoriis duo millium millia Flor. auri. Mortui quidem in campo de parte Principis cum fuerit devictus, sunt hi, D. Carolus filius Principis. Item D. Charozus, Item D. Brasco, Item D. Bernardus de Monsabon, Item D. Carolus Comes de Batellor, Item D. Carolus frater naturalis Principis, & multi alii de familia Principis milites, & Barones quorum nomina non sunt scripta, Stipendiarii Communitatis Pisarum habita victoria supra Florentinos donaverunt Communitati Pisarum duo millia, & quingentos equos dextrarios, quos recuperaverunt de mortuis jacentibus in terram, de parte Pisarum dicuntur esse mortua in prælio circa quinque millia virorum, & ultra semper campus, & victoria remansit ipsis Pisani.

C A P. XI.

De Ioanne Papa XXII.

Ioannes XXII. in Papam apud Lugdunum creatur A.D. MCCCXVI. men. Aug. Gallicus natione, hic vocabatur Iacobus, fuitq; Thesaurarius, & Cancellarius Caroli II. & postea ad petitionem ipsius promotus ad honorem Cardinalatus, ipso tunc existente Archiepiscopo Viccoli; Per idem tempus D. R. Robertus misit Siciliam exercitum suum ad devastandum Regnum Frederici vid. galeas LXXX. & MCC. milites, super quibus ordinavit Capitaneum Tomasinum de Marzano & D. Ioannem Pipinum pro Consiliario. Eodem tempore apud Clarentiam Civ. Moreæ D. Alphanus filius Regis Majolichæ, qui invaserat terram Principis Moreæ, & eam injustè detinebat, fuit in prælio captus ab ipso Principe, & tunc ipse Princeps Dei iudicio moritur. Item his diebus Dominus Rex

Rex Robertus est pacificatus cum Pisanis, recipiens ab ipsis regimen Civ. & ut dicitur, & certam quantitatem Florenorum remissis omnibus offensis factis per ipsos Pisanos contra R. & familiam Regis, vid. de morte fratris D. Petri, ac nepotis Caroli filii Principis. Item idem R. Robertus fecit parentelam cum D. Duce Austriæ, accipiens filiam ipsius Ducis pro filio suo Duce Apuliæ, qui Dux Austriæ cū ipse sit electus in R. Rom. atque Imperatorem per electores Alemaniarum, tamen non obtinuit benedictionem Imperialem, sed in suspenso remansit, eo quod Dux Bavarie per maiorem partem electorum eligitur, & ita utraque electio suspenditur usque ad Creationem Papæ futuri, & ut dicitur quod bellum inter eos debet Imperium determinari.

C A P. XII.

De Stephano filio Regis
Vroscii.

Stephanus filius R. Vroscii naturalis qui ab eodem Rege multum diligebatur ut legitimus filius per suggestionem Regine uxoris R. à dicto Rege Patre suo capitur, & in carceribus est detentus in partibus Romanie volente Regina, & consentiente ipso R. excæcatur lumine oculorum A. D. MCCCXVII. D. R. Stephanus Rascie carnis debitum solvens diem ultimum sue mortis signavit, etiam Vladislavus ipsius filius per patrum suum scilicet R. Vroscium carceratur. Eodem tempore Ferrarienses de Marchia Tarvisana omnes gallicos quos ibidem habebat, & tenebat R. Robertus pro stipendiariis pro Ecclesia Rom. interfecerunt gladio, se adherentes Dominio filio olim Francisci Estensis Marchionis, quem receperunt in Civ. pro eorum Domino, & Rectore contra R. Robertum, & Ecclesiam Rom. & his diebus D. C. Duymus Veglenis nobilis Bellator obiit ad Christum. Per idem tempus D. Canis de Scala, & D. Matthæus V. Comes Mediolanensis constituuntur Vicarii generales per electores Imperatoris de Alemania per totam Lombardiam, ita quod maiorem partem Lombardie Civitatum, & Castrorum de parte Gebellina cæperunt sibi subjugantes ipsorum Dominio, & miserunt gentem suam per terram contra Ianuenses ipsius intrinsecos Gelfos in subsidium Gebellinorum extrinsecorum. Tandem verò D. R. Robertus Siculorum cum duobus fratribus suis, Principe Philippo de Civitate Tarentina, & Ioanne cum LXX. galeis, & M. D. militibus ad convocationem Ianuensium intrinsecorum, & D. Papæ duxit versus Ianuam suos gressus, & stetit

ibidem per plures dies. Postea recedens exinde abiit ad Dominum Papam Veronam, quem Ianuenses fecerunt suum Dominum per decem annos, & ultra dantes, & concedentes ipsi Dominium Civ. & regimen.

C A P. XIII.

De D. Carolo Rege Ungar. &c.

Tempore D. Ioannis PP. Anno Domini MCCCXVIII. D. R. Carolus Vng. mortua Vxore sua filia Ducis Pol. accepit sibi in Vxorem filiam Henrici Imp. Rom. & sororem Regis Boem. quam fecit coronari in Alba corona Regali, quæ mortua est de Anno Domini M. CCCXX. & accepit tertiam Vxorem filiam R. Polonie cui R. Polonie per D. Papam conceditur corona Regalis.

C A P. XIV.

De D. Cane de Verona.

Anno D. M. CCCXXI. mens. Aug. die VIII. corrente D. Canis de Scala de Verona congregato exercitu suo venit in obsidium Padue, habens secum CM. milites bonos Teutonicos, & Lombardos, & pedites MM. bene armatos. Paduani videntes de Civ. exercitum D. Canis veniendo contra eos, & obsidentem Civ. exierunt omnes cum exercitu foras in obviam exercitus D. Canis, cum quibus Paduanis erat Comes Goricie habens secum exercitum Tarvisanorum, & Vicarius per D. Ducem Stirie in Civ. Padue erat constitutus cum trecentis bonis militibus Teutonicis, & ut dicitur, quod Paduani habebant tunc tria millia militum, & quinque millia peditum, & sic quod inter eos fuit maximum prælium, taliter quod victoria campi remansit Paduanis; D. verò Canis videns se esse devictum, fugam versus Vicentiam cum suis arripuit, ita quod vulneratus vix evasit, relinquens retro tentoria Paduanis, & bene CCC. milites, qui remanserunt de suis in campo convicti. Per idem tempus D. Robertus existens in Curia Romana facto bello cum extrinsecis de Ianua, & D. Fredericus cum XXXV. galeis Siculorum associatis sibi XXV. galeis extrinsecorum Ian. venit in obsidium intrinsecorum Ianuæ contra R. Rob. & Ianuenses intrinsecos.

CAP. XV.

De Origine Civium Civ.
Spaleti.

Sciendum est igitur quod Civ. Spalat. contraxit originem à famosa, & antiqua, ac Nob. Civ. Salonæ, quæ Salona fuit tempore Trojanorum, & dominabatur totam Dalm. & Croat. usque in Vng. & dicitur per historias, & Chronicas antiquas ipsam Civ. Salonæ tempore sui status dedisse ad destructionem Trojanorum contra R. Priamum in subsidium Græcorum galeas armatas numero LXXII. nam Spaletum secundum veram etymologiam, & interpretationem nominis ipsius Civ. dicitur propriè Spaletum i. Salonæ Palatium lætum, vel Salonæ Palatium latum à Diocletiano Imp. mirabiliter fabricatum, & ut habetur in Chronicis antiquis Rom. quod iste Imp. Diocl. ut dicitur fuit natione, & oriundus de Dalmatia id est, de Civ. Salonæ, & ideo in sigillo Civ. Spal. continetur versiculus (*Palatium lætum Spalatium Salonæ quietum*) post destructionem verò Salonæ à Toula Duce Polonorum, Principes, Comites, & Barones, & alii milites Nob. dictæ Civ. Salonæ ad Insulas fugientes, & ibidem aliquo tempore permanentes; postea major pars Nob. Salonæ accesserunt prudenter ad ædificium, & Palatium Diocletiani Imp. Rom. quod constructum erat pro Regia Aula prope Civ. Salonæ quod Spalatium appellare cæperunt, & ibi postmodum habitaverunt. Ex quibus Salonitanis Civibus nati sunt Nob. Spal. & ideo verè Nob. sunt, quia ex generoso sanguine procreati ortum à Nob. habuerunt: sicut fuit Severus Magnus, & alii quamplures Nob. Salonitani, & sicut Veneti, & Paduani, & alii multi Nob. habuerunt antiquam originem eorum à Trojanis, & aliis Nob. hujus orbis, de antiqua, & Nob. Civ. Salonæ fit mentio in jure Canonico, & in multis decretis investigatis per sapientes, similiter de dicta Civ. Salonæ fit mentio per Lucanum Poetam in lib. III. in Arenga Vulteij ubi dicit:

Qua maris Adriaci longas ferit unda Salonas

Et tepidum in molles Zephiros excurrit lader. & iste lader, ut habetur in Chronicis antiquis, & in libro Poetarum vocabatur flumen Salonæ, & quia erat delectissima aqua & serena ad bibendum circuibat totam Civ. Salonæ, & consolabatur omnes ibi stantes in ea. Et usque Spaletum per conductos discurrebat, fuit impositum ipsi nomen fluvii lader. Licet igitur quod Civ. Spaleti sit depressa in temporalibus, tamen in spiritualibus super-

rat, & excellit omnes Civ. de Dalmatia honore, & dignitate, eo quod Archiepiscopus Spal. vocatur Primas totius Dalm. habens sub se suffraganeos suos Episcopos X. id est, Trag. Siben. Scard. Tinien. Corbau. Nonen. Segnien. Pharen. Mucaren. & Dalmit. qui tenentur ex vinculo Sacramenti obedire ipsi Archiepiscopo, & respondere Ecclesiæ Metrop. Spalat. & venire omni anno ad festum Sancti Domnii ad Ecclesiam prædictam salvo justo impedimento, quia antiquo tempore Salonitanorum Salona habebat suffraganeos XXIII. Episcopos omnes de Dalm. superiori, & inferiori, respondebant ipsi Ecclesiæ Metropolitanæ Spalat. & obediebant jure Metrico, sed propter invidiam Clericorum & Civium Spal. quæ tunc regnabat inter ipsos perdidit ipsa Ecclesia Spal. XVI. suffraganeos, & Civ. de honore sui status non modicum amisit.

CAP. XVI.

De Vroscio Rege Rasciæ.

ANno Domini MCCCXXI. mense Nov. luce quinta currente R. Vroscius Rasciæ migravit ex hac vita, & Vladislavus nepos ejus tunc à vinculis liberatus est.

CAP. XVII.

De Rebellionem Civ. Sib. &
Trag: contra B. Mladenum.

ANno D. currente MCCCXXII. mense Ianuarii luce XVI. Civ. Sib. & Civ. Trag. unam ligam insimul fecerunt contra B. Mladenum, & suos fratres guerram promoventes adhærendo se, & Civ. suas Communi, & Dominationi Venet. Audiens Banus Mladenus rebellionem Civ. i. Sib. & Trag. turbatus est valde, & venit cum exercitu suo ante Sib. ubi stetit per mensem devastans campum, & culta de Sib. incidens arbores, & vineas prædict. Civit. impugnando, sed cogitans quod nihil potest prævalere contra Civ. & ipsos de Civ. offendere misit pro filiis Heliaë fratribus Cosæ V. Saraceno, Michaelae, & Helia; Cosæ autem frater eorum mortuus fuerat in carcere D. Bani Mladeni, quos idem D. B. in campo prædicto fecit mori gladio, devastato quidem campo Sibenici venit cum exercitu suo ad campum Trag. ad devastandum illum, & cæpit devastare campum prædictum in parte. Tandem ipse Banus prævidens quod nihil potest ipsis nocere, recessit de Campo Trag. volens facere collo-

colloquium cum Baronibus de Croatia, certi quidem Barones sui scil. filii Curiacii, filii Stephanich de Bosna, filii Mihovilovich de Clivuna, & Georgii Ilani cum Comite Paulo fratre D. B. prædicti, qui sibi serviebant metu B. præfati. Eo quod erat ipsis minatum per prædictum B. Mladenum ipsos fuisse cum Cola, & fratribus suis in consilio, & juramento prout dicitur ad interficiendum B. Mladenum, & recesserunt ab eo. Contra quem B. ipsi facientes societatem infimul, promoverunt exercitum magnum adherentes ipsos auxilio filiorum Babonig, & Banorum de Bosna, quorum auxilio venerunt cum exercitu persequentes Mladenum usque ad Bliscam. Hoc factò Trag. & Sib. cum galeis Venetorum & stipendiariis per Venetos ipsis concessis una nocte de Trag. exeuntes, ceperunt Almissum, & Scardonam derobantes, & comburentes domos, res, & homines, atque barcas, & ligna, quæ erant ibi ducentes secum Trag. & Sib. cum magna victoria.

CAP. XVIII.

De Conflictu B. Mladeni per B. Ioannem.

TAndem B. Mlad. videns se esse confusum, & devictum sine bello, misit C. Georgium fratrem suum ad R. Vng. ut sibi impenderet auxilium semper adhæsit amicitia, & auxilio Vlacorum & Policianorum. O Dei Clementia, quæ nullum malum permittis impunitum, nec bonum irremuneratum, ostendens in hac vita super peccatores iudicium cum misericordia nolens tolerare tot mala, quæ in Regno Croatia, atque Dalmat. per Rectores, & officiales ipsius B. perpetrabantur quotidie. Nam reditus Ecclesiarum auferbant, matrimonia secundum Deum, quæ erant facta minime observabant, mulieres, & puellas Virgines violabant, mercatores deprædabant, nec non terras, & possessiones Civium maritimarum, & Dalmatinorum per vim accipiebant, & inter se per sortem ipsi dividebant asserentes, quod nobis subjacent omnia, quæ extra Civit. sunt tam jure paterno, quam jure potentia à Deo nobis concessæ. Item obsides faciebant suspendi, & Nob. decapitari, ideo Deus, & Dominus justus Iudex nolens tanta mala commissa per prædictos tolerare, vel sustinere voluit providere de tegimine ipsorum & sic in brevi contra ipsos sulcitavit gentem, quæ ipsarum dominio adversaretur, & sic deficit prædictorum dominatio quia scriptum est: *deposuit de sede potentes, & exaltavit humiles.* Et est sciendum quod tantæ misericordia sit Deus, quod non statim punit adversarios, sed sententiam diu

distulit, ut magis homines terreantur, & revertantur ad bonum faciendum, sed prædicti Deum præ oculis non habentes commitebant quotidie ea, quæ Deo displicebant. Ergo non est mirum, si Deus non vult differre sententiam super ipsos, sed in brevi auferre ab eis Regnum, & dominationem. Vbi ergo est Bane Mladene potentia tua, qua pro nihilo reputabas omnes Reges terræ, ubi est sublimitas tua, qua Deum coli contemnebas, & Ecclesiam Catholicam, quoniam ordinabas Episcopos, Abbates, & Abbatissas? ubi est superbia tua, qua expoliabas, & de pauperibus Civ. Dalmatiz, & Croatia. volentes in pace vivere, & in jure suo permanere? ubi est discretio tua, qua plus diligebas suffriones, audire, quam bonos consultores? solebas frequentare in legendo Bibliam, sed non observabas verba Bibliæ; Ideo Deus punit te, & deponit expoliando de Regno suo. Item Ioannes Banus Babonig cum suis sequacibus persecutus est Mladenum usque Bliscam, ibi pugnam fecit magnam cum Vlacis, non modicam quantitatem bestialium hominum, & jumentorum accipiens, & B. Mladenus fugit Policiam, & venit Clissiz, ibique stetit per XV. dies, postmodum recessu exercitu Joannis Bani, & aliorum de Croatia. præparavit se B. Mladenus veniente C. Georgio ire ad R. Vng. honorifice cum donis, & exeniis.

CAP. XIX.

De Captivatione Mladeni per R. Carolum Vng.

His diebus D. Carolus R. Vngar. apud Castrum Tinien. B. Mladenum ad se diligenter suscepit, & in comitatu suo ipsum duxit secum usque Zagrabiam habendo super eum custodiam armorum in fine autem auditis rumoribus de Vng. qualiter exercitus quem miserat in auxilium Ducis Austriæ fuerat devictus, amissis multis equis ibidem de exercitu suo propter infirmitatem equorum ipse R. captivato etiam Mladeno B. fuit reversus in Vng. duicens secum B. Mladenum pro captivo.

CAP. XX.

De Bello Ducis Stiriz, & Duc. Bavariz propter Imperium.

ANno DMCCCXXII. D. Dux Stiriz, & Austriæ, & D. Dux Bavariz scientes
li 3 quod

quod per bellum debebat determinari inter eos electio Imperialis, ut supra dictum est, venerunt cum exercitu, & gente magna armatorum ex utraque parte ad campum, & ibi præliati sunt ad invicem. Ita quod ex utraque parte cecidit magna quantitas in terra mortuorum, & prout dicitur victoria remansit in Ducem Bavariz, & D. Austriæ Fredericus remansit devictus cum tota sua gente, quidam dicunt quod mortuus est in bello, quidam dicunt, ipsum esse captivatum, & decapitatum ab ipso Duce Bavariz cum Nobb. captivis Teutonicis, quidam verò dicunt eum incarcerationum, & hoc magis est credendum. Per idem tempus in Marchia Anconitana Comes Fredericus de Montefeltro ab Vrbinis, & populo Vrbinorum cum filio suo capitur, & decapitatur in platea Civ. Vrbinis, item Civ. Racanate de Marchia à Marchione ipsius capitur, & tota fuit combusta, muri Civ. & domorum per terram projecti, ita quod omnes Gebelini de Civitatibus Marchiæ excommunicati per Ecclesiam sunt, & expulsi in exilium. Item in Lombardia Civitate Mediolani D. Matthæus V. Comes Capitanus Imperii, & D. Mediolani fuit mortuus sub prædictis annis. Item in Croatia D. Leonardus de Spaleto Episcopus Tinien. obiit ad Christum, & frater Nicolaus Abbas S. Stephani de Pinis de Spaleto in Episcopum Tinien. consecratur. Sub prædictis annis tota Armenia captivatur, & deprædatur, ut dicitur per Soldanum, & Saracenos, & Stephanus naturalis filius Vroscii R. Rasciæ in R. coronatur.

C A P. XXI.

De Bello Civium Spal. cum
Comite Georgio Clissiz.

ANno D. MCCCXXIII. Mens. April. XV. luce currente audiens C. Georgius quod Almissum Spalat. invasisent, cepit dolere multum, & dolendo intravit campum Spaleti, & deprædavit totam bestialiam Spalat. & tunc Spalat. occurrerunt cum exercitu suo obviam C. Georgio usque Salonam, & ultra causa defendendi bestialiam. Die verò tertio exivit exercitus Spalatinarum pulsatis Campanis ad Martellum foras de Civ. Spalat. ad persequendum, & offendendum C. Georgium, & suam gentem, & persecuti sunt eum ultra Salonam ad flumen venientes propè Clissiam cum exercitu magno circa MCC. hominibus armatis. Tandem ipse C. Georgius ira repletus videns gentem Spal. egredientem, & gradientem contra eum sine modo, & ordine, & quasi separatim unum ab altero, fremuit ut Leo, & irruit super eos, & percussit exercitum ipsorum, & in brevi spatio conflixit eos, & Spal. videntes se con-

flictos in fugam versi sunt ad Civ. Spal. & obfuerunt devicti. de quibus fuerunt mortui & capti circa CL. inter quos fuerunt plures Nob. Civ. Spal. O Spalatini insensati, quid credebatis de assensu vestro invadere Castrum Clissiz, & capere C. Georgium, nesciebatis quia anno præterito aliæ Civ. Dalm. cum Venetis modicum honorem obtinuerunt recedentes exinde cum damno, & verecundia. O sensus Spal. puerilis, non cogitabatis cum respiciebatis Castrum in altum existens in rupibus magnis, quod à Tartaris tempore R. Belæ minimè offenderetur, & per vos jam captum esse videbatur, quare non cogitabatis præterita, & statum præteritorum in quibus omnes de Dalmat. de statu tranquillo, & pace vestra invidebant, & vos tanquam amentes, & inanes in uno ictu, & parvo momento statum, & consilium antiquorum vestrorum perdidistis, volentes, esse Comites, & Barones, subjugando Provinciam Regalem sub dominio vestro: Iuxta verbum Sapientis; Væ tibi Civ. cujus R. puer est, & Principes manè comedunt, & væ tibi terra, ubi pueri dominantur, & senes deficiunt, & tunc mutabitur puer contra senem, & ignobilis contra Nob.

C A P. XXII.

De Egreg. Illustri, & Generoso
Viro D. Nicolao de Vng. Duce, ac
Bano Mag. Dalm. &
Chroat.

Eodem tempore, & millesimo annis prædictis Mens. Aug. X. luce currente Mag. & potens V. Dominus Nicolaus Nob. de Vng. per Carolum Regem Vng. mittitur ad partes Dalm. & Chroat. in Banum, & Dominum, qui veniens cum magno exercitu Vng. & Cumanorum transivit per partes Chroat. ad suam voluntatem sine aliqua læsione. Verumtamen quod transitus ipsius Bani à principio impediabatur, per Ioannem Babonig, & suos nepotes, ita quod in ipso transitu cum paucis ad istam partem transivit existente ipsius filio Ioannis Babonig ad Custodiam, & cæteri Vngar. qui cum Bano erant transiverunt cum toto exercitu suo, & percusserunt, ac conflixerunt exercitum, qui erat ad custodiam Ioannis Babonig. ibi quosdam captivaverunt, & quosdam interfecerunt, & ceperunt circa CCC. equos. Postea facta pace cum ipsis, & recepit eos ad gratiam intravit Chroatiam, & venit in campo Carnam, ubi omnes de Chroat. & de Civ. Dalmat. ad se convocavit, & venit Spal. ubi fuit honorificè, tam à Clero, quam à Nob. receptus. Recedente Bano Nic. de Dalmat. & Chroat. direxit gressus suos versus Vng. Tunc omnes Barones de Chroat. insimul colloquium fecerunt cum Venetis, & Civibus de Dal.

de Dalmatia, in quo multa ordinarunt contra Regem & Banum, per Regem missum: Tunc putantes resistere potentia Regali, & ipsis per eum missis in Chroat. consilium malignum, & perversum. quid cogitatis de Rege vestro Carolo, qui ad petitionem vestram vos à potestate tyrannica liberavit deponens B. Mladenum de Banatu Dalm. & Chroat. ipsum in carcerando

* *faciens.* * facientes vobis Priv. vestrarum terrarum vobis libertatem concedendo. Nunc autem minime cognoscentes beneficia vobis à dicto D. R. exhibita à gratia ipsius separare voluistis, alteri dominio adherendo. O Servi Servorum, servientes Vng. quare non considerastis potentiam Regalem vestri D. Regis naturalis, quam ipse habet in Regno Vng. & Poloniæ, nesciebatis quod ipse potens est in Curia Romana, & fecit velle suum de ipsa, potens est in Regno Francia, Sicilia, & Apulia, & respondent sibi ad ipsius mandata Duces Austria, & Stiria, & R. Bohemiæ ipsius sunt causa propinquitatis, & cognationis, & per Ovidium Epistolarum scribitur:

An nescis longas Regibus esse manus.

Vbi ergo est sensus vester, & memoria quod in uno ictu posset vos & omnes vestros consultores, & in brevi fiet despectio vestra propter infidelitatem vestram, quam videbitis cito in partibus Chroatia & Dalm. Veniet igitur Leo rugiens ex Aquilonari parte versus partem meridianam trahens caudam suam post se maximi exercitus, & innumerabilis gentis diversarum linguarum, & circuibit vos, & gentem vestram, nec non totam Provinciam, ita quod à flatu Leonis peribitis, id est à facie R. in ore gladii exterminabimini, nec fugam arripietis, quia undique ira R. super vos veniet.

C A P. XXIII.

De Conflictu C. Georgii Clissi per Nilipitium, & Georgium Voyvodam.

DN. C. Georgius sub A. D. currentibus MCCCXXIV. men. Iunii luce VII. congregato exercitu diversarum partium Sclavorum tam de Comitatu Clunia, quam de Banatu Bosna, & etiam de Policio habens secum LXXX. equites, & pedites venit Tininium in Topolie, ibique hospitatus est expectans exercitum Comitis D. Frederici Segniensis, & Iadrensi. Ibi paululum stando ecce Com. Clunia D. Nelipat, & Georgius Mihovilich Voyvoda cum CCC. militibus benè præparatis ad bella contra prædictos obviavit, irruens in eos, & percussit taliter exercitum Comitis Georgii, quod ipse C. penitus remansit devictus, & alii Sclavi, qui cum ipso erant, & illi verò de Bosna

fugam arripuerunt. Ita quod Comes Georgius fuit captus, & incarceratus cum Bajamonte, Bubana, & aliis Baronibus suis, & multi viri fuerunt mortui, & expoliati nudi sine numero. O Comes Georgi, quid cogitabas si superavisses, & prævaluisses Nelip. & Georgium B. Chroat. & Dal. ordinari per Iad. & destruere Spaletum hoc contra R. Vng. & Ducem Ven. procedebatur, quia conabar erigere Bajamonte in magno statu, qui inimicabatur, & persequabatur Ducem, & Commune Ven. secundo putabas destruere Civ. Spal. & auferre Almissiam, & habere ad velle vestrum. Ubi esset cursus, & locus piratarum; Ille Deus, & Sanctus Dominus destruxit te, & reduxit te ad vinculum carceris, ubi peccata tua desistas, quæ committebas contra Spal. & effundebas sanguinem super ipsos; si memineris C. Georgii annorum præteritorum & temporis C. Domaldi, de Clunya non offenderes Civ. Spaleti, quia ipse Domaldus olim existens in Castro Clissia caperat circa XX. Nob. de Spaleto, ut habetur in Chronicis Spaleti, & propter hoc sibi malè accidit, & finaliter quod captus in suo lecto, & Castro Clissia prædicto, & ductus Spal. super Salmerium tonsis Crinibus de capite causa vituperii, & derisionis, petens siquidem religionem Trag. viliter moritur. Vnde Seneca dicit:

Ab alio expecta quod alius feceris.

Et idèò cavendum est altercari cum Civitatibus, quibus offendi potest.

C A P. XXIV.

De Pace Comitissæ Clissia & Spalaten.

ANno D. MCCCXXV. mens. Martii die X. pax inter Dominum Com: Vx. Com. Georgij tunc ipso Comite existente apud Nelipitium in carcere, & Cives Spalati per Iadrenses arbitros facta, & composita est, ita quod captivi, & incarcerati Spal: qui detinebantur Clissia sunt liberati, & relaxati pro quibus civitas Spal: fuit obligata in certa quantitate pecunie dare, & solvere.

C A P. XXV.

De Archiepiscopo Baliano Spal. olim Arch. Rodis.

ANno D. MCCCXXV. mens. Aug. die VIII. Balianus Archiepisc. Spal: intravit Spaletum per Summ: Pont: Consecratus, & confirmatus. Hic oriundus de quadam Civ. Baruth in

partibus ultramarinis propè Acon. Civ. famo-
sam, quæ destructa per Saracenos tempore D.
Nicolai Papæ *III.* & prædictus Balianus fuerat
olim Archiepiscopus. Insulæ Rodis propè Cy-
prum, quam tenent fratres hospitalis S. Ioannis
Hierosolymitani, quem Balianum Archiepiscopum
D. Papa Ioannes *XXII.* ad instantiam Ma-
gistri Hospitalis Insulæ Rodis ab illo loco re-
movit, & eum collocavit in Ecclesia Spal. inter
quas constituit. ordinavit quod omnes Canonici,
& Clerici in obsequiis mortuorum vadant in-
ducti cottis albis, & Canonici cum beretis in
capitibus similiter ad divina in Ecclesia manda-
vit stare in prædictis cottis, & beretis.

C A P. XXVI.

Obitus Bonæ Memoriz D. Ba-
liani.

ANno D. *MCCCXXVIII.* obiit prædictus
D. bon. mem. Archiepiscopus Balianus de
millesimo prædicto de men. Ian. *XXVIII.* & se-
pultus est in Ecclesia Sancti domnii Spal. ante
majus altare. Per idē tempus sub eisdē annis de-
victi fuerunt Florentini à Lucanis, ita quod D.
Costruccius, & D. Filius Galinæ de Mediol. cum
gente Pisarum quam habebant in auxilium su-
per Florentinos victoriam habentes ceperunt
ex ipsis magnam quantitatem. Et eodem tem-
pore Bononienſes fuerunt devicti à Perusinis, &
Mantuanis, ita quod capti, & mortui fuerunt
de Bonon. plures. Eodem anno Paulinus Episco-
pus Scardon. à filio Marci de Breberio fuit mor-
tuis gladio.

C A P. XXVII.

De Obitu Episcopi Nuceriæ S.
Augustini nativi de Trag.

Item supradictis annis AVGVSTINVS olim
Zagrabiens. Episcopus qui fuit per D. Ioannem
Papam à dicto Episcopatu remotus ad petiti-
onem R. Vng. & collocatus in Ecclesia Nuceriæ
in Apulia in Episcopis ad instantiam D. R. Ro-
berti Apuliæ, & sic obiit ad Christum de
MCCCXXIX. cujus corpus multa miracula
ostendit super iis, qui cum devotione ad ipsum
accedunt; Hic fuit oriundus de Dal. de Civ.
Trag. & fuit frater Prædicator. ordinis San-
cti Dominici humilis.

C A P. XXVIII.

De Michaz B. Dal. & Chroat.
misso per Carolum R. Vng.

ANno D. *MCCCXXVII.* D. Michaz B. pro
parte R. Vng. habitis castris filiorum Ba-
bonig intravit Chroat. associato sibi Stephano
Bosnensi Comite cum exercitu suo, & D. C. Fre-
derico Veglensi, quem Banum omnes de Chroatia
recipientes ipsum pro D. & B. & venerunt
ad ipsum cum donis, & exeniis, qui habito ca-
stro Vnac, verius Iadram direxit gressus suos,
ubi honorificè à Iadrenſibus fuit receptus. Fina-
liter videns se quod habere non potest suum in-
tentum de Castris Chroatiz abiit in Vng. ad R.
relinquens in Bichaz aliquantulum de gente
sua. Per idem tempus men. Maij. R. Ipbertus Si-
culorum misit exercitum suum fratrem suum
Ioannem, & Com. Novellum Siciliam ad deva-
standum omnes segetes, vineas, & arbores, &
alium exercitum misit Tusciam i. in Florentiam
contra Lucanos, & Pisanos, nec non & Gebel-
linos s. filium suum Ducem Carolum, & C.
Thomasium de Mfano. Item R. Aragonum eo-
dem tempore misit filium suum cum d. centis
lignis armatorum Sardiniam, quam (ut dicitur)
cepit eam, & tenet pro sua A. D. *MCCCXXVII.*
Civ. Spalati obtulit se dominio D. Ducis &
Communitati Venetorum & habuerunt Com-
munem ab ipsis Ven. cum pactis semper obser-
vando honorem R. Vng. & libertatem Civ.
Spaleti.

C A P. XXIX.

De Obitu Caroli Duc. Apuliæ
Filii R. Roberti.

Carolus R. Roberti filius Apuliæ migra-
vit ad Christum sub A. D. currente
MCCCXXVIII. Item sub eisdem annis quidam
Baro de Vng. nomine Merz exemit ensē vo-
lens interficere R. Carolum Vng. & amputavit
D. Reginæ IV. digitos manus suæ, qui Mericus
statim interfectus fuit coram R. A. D.
MCCCXXX. Sol obscuratus est illo tempore
medio die, & factus est opacus, & obscurus, ut
luna *VIII.* patiens eclypsim omnibus de
Orbe patentibus manifeste

IN-